

Ki tud többet a Szovjetunióról? Csongrád megyeiek az elsők között

Ötödik alkalommal hirdett vetélkedőt az Oktatási Minisztérium, a KISZ Központi Bizottsága, a Magyar-Szovjet Baráti Társaság, a Lapkiadó Vállalat és a „Szovjetunió” című folyóirat szerkesztése „Ki tud többet a Szovjetunióról?” elnevezéssel. A szellemi verseny területi döntőjét a Bács-Kiskun, Békés és Csongrád megye középfokú oktatási intézményeinek tanulói között március 28-án rendezték meg Kecskeméten. Ezen a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium és a csongrádi Batsányi János Gimnázium csapata — a megyei verseny első és második helyezettei — vett részt. Szép siker, hogy a

Radnóti gimnázium fiataljai: Engi Péter, Szabó János, Ovári György, Vecsernyés József első helyezést értek el. akiket Bálint István orosz nyelv és Rímóczi Károly földrajz szakos tanár készített fel a versenyre.

A csongrádi Batsányi János Gimnázium diákjai annak ellenére, hogy az utolsó fordulóban a harmadik helyről az ötödikre szorulva búcsúztak az országos küzdelemtől, felkészültségükről tettek tanúbizonyságot, amelyet a bíráló bizottság tárgyjutalommal ismert el.

Az országos elődöntőn, április 7-én Budapesten meggyékent a szegedi Radnóti Miklós Gimnázium csapata képviseli.

Takarékossági pályázat

A nemzetközi gyermekévkalkumból az Oktatási és Munkaügyi Minisztérium, a KISZ, a Pedagógus Szakszervezet, az OTP és az Állami Biztosító, valamint más szervek országos pályázatot hirdettek. A pályázatnak elsősorban az a célja, hogy a fiatalok között a takarékoság jelentőségét megvilágítsa, a takarékosági szokásokat népszerűsítse. A vetélkedésben részt vehetnek az alsó- és középfokú oktatási intézmények tanulói, valamint a gyakorló pedagógusok.

Különböző kategóriákban lehet indulni, és jelentős pénzdíjazással kapnak a nyertesek. A pályázat körülményeit, a beküldési határidőket, a beküldési helyeket a Művelődési Közlöny 1979. II. és száma ismerteti.

Közművelődésről, a kultúra házáiról

Hogyan hat a törvény?

Hajlékai legyenek valójában, s ne csak nevében a szellemi épülésnek a művelődési otthonok; okos és szórakoztató programot, olvasnivalót egyaránt kínálva, törzsközösséget toborozzanak minden korosztályból; pezsdüljön az élet falaik között — ezt igyekeztek előmozdítani munkájukkal a népi ellenőrök, midőn az elmúlt esztendőben negyven alkalommal is felmérték-értékeltek (más-más megyében, járásban), miként válik valóra az 1974-ben hozott központi bizottsági határozat, s az ennek nyomán 1976-ban született, a közművelődésről szóló törvény.

E témakörben most kilenc megyére kiterjedő KNEB-vizsgálat kezdődött, amely akár utóvizsgálatnak is minősíthető, hiszen az érintetteknek számot kell adniuk, mit tettek a korábbi területi ellenőrzés óta eltelt időben, okultak-e a tapasztalatokból, megszivelték-e a bírálatot, éltek-e a javaslatokkal.

A művelődési otthon hálozata nélkülözhetetlen szerepet játszik az amatőr művészeti mozgalom pártolásában, a felnőttoktatásban, az ismeretterjesztésben, a kiállítások szervezésében. Shogy milyen színvonalon tesznek

eleget feladatuknak, ez jó részt a tanácsok, a társadalmi szervezetek, s a különböző vállalatok, gazdaságok támogatásától függ, amelyeknek — mint a törvény kimondja — tennivaló közé tartozik, hogy: „egyesítsék anyagi eszközeiket a területi és a munkahelyi közművelődési feladatok jobb ellátására”. Az állami költségvetésből fedezett kiadások mellett, — melyek — a rádió, a televízió költségvetési összege és a kulturális vállalatok támogatása nélkül — tavaly meghaladták a hárommilliárd forintot, egyre jelentősebb összeget, évente több mint 600 millió forintot tesznek ki a vállalatoknál képzett kulturális alapok. Érthető, hogy miért vizsgálják különös gonddal a népi ellenőrök: mire is fordítják ezeket az összegeket? A korábbi vizsgálatok azt mutatják, akad tennivaló ez ügyben, nagyok még a különbségek egyes országrészek, gyakorta egy-egy megye tájékai között is, és kívánatos, hogy az elmaradók mielőbb fölzárkózzanak.

Fény derült arra is, hogy a művelődési otthonok munkaterevei sem a lakosság igényeit, sem a művelődéspolitikai céljait nem tükrözik megfelelően, s főként a kisebb településeken működő intézmények között számos olyan akad, amelynek „a közművelődési tevékenysége” ünnepek megszervezésére és szórakoztató rendezvények tartására korlátozódik. Annál öröndetesebb — és követendő —, hogy mind vonzóbbak az ifjúsági, s az idős korúaknak alapított klubok, nő a gyermekek foglalkoztató csoportok, a népi hagyományt ápoló pávakörök száma. Egyre több helyen gondoskodik a gyres-en levők foglalkoztatásáról. Elkelne viszont a programokban több természettudományos ismeretterjesztő előadás.

Az országos vizsgálat során a népi ellenőrök értékelik a megyei tanácsok közművelődési bizottságainak javaslattevő, véleményező, a művelődéspolitikai helyi érvelését szolgáló munkája eredményességét. S még egy fontos téma: a megüresedő iskolaépületek hasznosítása. A kérdés jelentőségének érzékeltetésül: a külterületeken, kis lélekszámú településeken 1972-től az elmúlt tanévig 1295 iskola szűnt meg. (MTI)

A Rózsafától a Búzáig...

Éjszakai ellenőrzés

Vagy százan jöttek el a városi kereskedelmi és idegenforgalmi bizottság felkérésére népi ellenőrök, KISZ-esek, rendőrök. Hamarosan kisebb csoportokban elindulnak a szegedi italboltokat, vendéglőket és a szórakozóhelyeket ellenőrizni. Főleg arra kíváncsiak, hogy a fiatalokú vendégeket kiszolgálják-e szeszes itallal.

azért ellenőrzik mindig a Rózsafában, hogy többben menjenek a Hóbiárta? Mert ott másodosztályon adhatják a sört!

Varga István visszakérdez: — Ha azt mondom, hogy a vendégek érdekében vagyunk itt, elhiszi? Azért, hogy maga és mások harmadosztályú áron is megkapják, ami a pénzükért jár...

A kötekedő vendég szakállába morog. Hiszi is, nem is, mindenesetre odébbáll.

Sós Zoltán, Szabó László és Varga István népi ellenőrök Felsővárosra mennek. Velük tart Dóda Imre rendőr őrmester is.

Hangskodás, pohárcsörgés a Rózsafa büfében. Lépésről lépésre jutnak beljebb a tömegben. Dóda Imre őrmester megáll az ajtóban. Ezután senki sem hagyhatja el a helyiséget, amíg nem igazolta magát. Néhányan az ajtóhoz igyekeznek, miután Sós Zoltán felmutatja igazolványát. Még az üzletvezető is leereszti a kezében tartott féldecis poharat. Gyors vizsgálat következik. Az igazoltatás után kiderül, hogy a helyiségben fiatalokúak nem fogyasztanak szeszt.

Három lépésre a pultról két fiatalember álldogál. Egyikük haja vällig ér, fején széles karimájú kalap.

— A bátyám után jöttem, azt gondoltam, hogy itt lesz — magyarázza, s az is igaz szeszt nem fogyasztott. A személyi igazolványát otthon hagyta. Később beismeri, hogy még nincs 16 éves. Már nem jár iskolába. Mindössze négy osztályt végzett. Egy fuvarosnál dolgozik. A barátjával egyre bizonygatják, sejtelmük sem volt arról, hogy az italboltban kíséreljék nélkül tartózkodhatnak tizenhat éven aluliak. Ami igaz, igaz. A figyelmeztető táblát valóban nehéz észrevenni...

Közben készül a jegyzőkönyv. Az is belekerül, hogy a büfében címke nélküli üvegekből mérték a rövid italt. Egy férfi az ellenőrök mögé áll.

— Szabad hallgatóni? — kérdezi kihívóan. — Ugye,

elvárják, hogy a vendég jól érezze magát.

— Mikor ellenőrizte utoljára, hogy adnak-e szeszes italt a fiatalokúaknak? — érdeklődik Sós Zoltán.

— Lehet, hogy tegnap, lehet, hogy tegnapelőtt.

— Megkaphatnám a füzetet?

— Hiába nézi, nem szoktam beírni. Különbben, ebben a szakmában csak az adhat tanácsot, aki ért is hozzá...

Bár az ellenőrök nem a vendéglátóiparban dolgoznak, azért megértik, mit akar mondani az üzletvezető.

— Mi szükség a vizsgálatra? — folytatja. — Voltam én AKF-ellenőr. Tudom, mivel jár az ilyesmi. Ez egy rendes hely, itt nincs szabálytalanság. Csak tudnám, minek az a sok papír?

Tényleg nem kedveli a „papírmunkát”. Az ellenőrző füzetbe hónapokkal ezelőtt írt be utoljára.

A Búza étterem főnöke zavarban van. Sós Zoltán szokatlan számlával hozakodik elő. A blokk lebélyegezett oldala 61 forint 80 fillérről szól. A másikon nincs bélyegző, mégis 40 forint 80 fillért számolt rajta a fizetőpincér. Az ital is kevesebb volt. A népi ellenőrök jegyzőkönyvbe veszik a súlycsonkítást és a szabálytalan számlát mellékelve beküldik a kereskedelmi osztálynak.

A jegyzőkönyvből azután összeáll a kép. Sajnos kevés vendéglőben tartják tiszteltemben a szabályokat. Pedig az is hozzátartozik a színvonalas vendéglátáshoz.

Jámbor Ernő

— Igen, de a helyszínen a vezeték beszerelése hét órával kevesebb időt vesz igénybe az eddigi eljárásához képest — mondja Stefan György. — Az elmaradó honnyevakolás, falegyengetés újabb három óra megtakarítást eredményez.

— Nyolc és fél óra „nyereség”. Tehát olcsóbb lesz a lakás?

— Megközelítőleg ezer forinttal — mondja Csánk Elemér —, de ez még nem végleges adat. A lényeg, hogy a régi eljárásból viszonyítva, azonos idő alatt több lakás villanyezelése végezhető el az új módszerrel.

— A vállalat mennyiben támogatta az újítók munkáját?

— Sokban — veszi át a szót Sánta János. — Tarjában felépítették a 711-es épületet, ahol az elképzelt üzem „élőben” csinálhattuk meg. Azóta sok finomítást végeztünk annak érdekében, hogy tökéletes legyen az új eljárás.

— A lakó is észre fogja venni, hogy jobb lakásban él?

— Igen — mondja Papp Antal. — Ha a szobában új konnektort szeretne beszereltetni, akkor ez minden rombolás nélkül megoldható; nem kell vétni, tapétát újra ragasztani. A falban levő 25 milliméteres üreget keresztül egyszerűen beszerelhető a lakásba a 380 volt is. Ehhez csak az árammérőt kell kicserélni háromfázisúra, és egyórás munkával rákötöhető a hálózatra a 380 volt, mivel a fővezeték már ilyen terhelésre van méretezve.

— Az eljárás tehát tökéletes?

— Az ÉTI szakszerelői csoportja nagy figyelemmel kíséri munkánkat — mondja Segesvári László. — És eddig csak elismerően szóltak újításunkról. Így bátran merem mondani, mivel már nem zsákbamacskát árulunk, hogy minden érdeklődő vállalatnak szívesen állunk a rendelkezésére

Horváth István

Mire jó az üreg a panelban?

Újítás a DÉLÉP-nél

Eddig megoldatlan kérdésre adtak választ villamos-tervezőink — mondja Csánk Elemér, a DÉLÉP műszaki igazgatója.

Találmányról van szó? — Egyelőre „csak” újításról. Idén januárban olyan vezéregazgatói utasítás látott napvilágot, amelynek értelmében 1980. január elsejétől csak üregek panelek kerülhetnek ki házigyárunkból. Ennek megfelelően már elkezdtek a műszaki tervek módosítását.

Mire jó az üreg a panelban?

— Arra, hogy a villanyvezetékeket gyorsabban lehet a helyükre tenni és ha használat közben meghibásodnak, akkor a cseréjük gyorsan és rombolásmentesen elvégezhető.

Az újítás mikor lesz találmány?

— 1977 novemberében adtuk be tervező csoportunk alkotását az Országos Találmányi Hivatalba. Ha vizsgálatuk során kiderül, hogy sehol a világon nem szerelnek hasonló módon villanyvezetékeket a házigyári lakásokban, akkor találmány lesz.

Mi ez az újítás? A legilletékesebbek nyilatkoznak róla: Segesvári László, a DÉ-

LÉP épületgépész csoportjának 37 éves vezetője, Stefan György, a villamos csoport 31 éves vezetője, Sánta János 28 éves és Papp Antal 26 éves villamosvezetők.

— 1977 márciusában kezdtünk foglalkozni a villanyezelés korszerűsítésével — mondja Segesvári László.

A régi módszer miért nem jó?

Eddig a panelekben hornyokat alakítottunk ki, s abba kerültek a vezeték. A falba, gyártáskor, rugós kapcsolóval csöveket tettünk, amelyek a konnektorok helyén levő dobozokat kapcsolták össze. A betonozás alatt a rugó rendszerint kilazult, és a csatlakozó lyukba örökösben befolyt a beton. Így a házigyári épületek villanyezelésénél segédeszközzé vált a kompresszor.

Husz éve építünk panelekből házakat. Miért csak most jött az ötlet?

A házigyári technológiát tapasztalatlanul kezdtük alkalmazni — válaszolja Csánk Elemér. — Tudomásul vettük, hogy ezt kell csinálni. Ma már viszont az eredeti elképzeltékhez képest sokkal többet és jobbat építünk. Most érett meg a műszaki háttér ahhoz, hogy újítani is tudjunk.

Mennyiben új a felfedezés?

A téglaházakban bergmancsövekbe tették a vezeték — mondja Segesvári László. — Eszünkbe jutott, hogy mi lenne, ha hasonló módszerrel próbálkoznánk mi is.

Mi a lényege az új eljárásnak?

A kész házak belső falain látható konnektorok és dobozok közé az előregyártáskor gumicsöveket húzunk. Ebbe, hogy a gumitömítők kiegyenesedjenek, acélhuzal kerül. A gumicsöveket belajozzuk, s ezután betonozzuk a sablont. Az elemek kezelése után a gumi simán kihúzható a betonból. És ha a tömlő kijött a falból, akkor a helyén biztos lyuk marad, s a szerelőket nem éri meglepetés a helyszínen.

Ez a megoldás minden házigyárban alkalmazható?

Csak ott, ahol a panelek betonozásánál a sablon vízszintesen fekszik.

Ságvárista sikerek

Szép sikereket értek el a József Attila Tudományegyetem Ságvári Endre Gyakorló Gimnáziumának tanulói. Az országos középfokú tanulmányi verseny döntőjében több tárgyból is találhatunk ságvári diákokat. Francia nyelvből a döntőbe került Siklós Gábor, Nagy Éva, Hegedűs Andrea és Bálint László negyedik, valamint Selmecei Gyöngyi, Földes Klára és Pálffy György harmadikos tanuló. (Tanáruk: Kovács Béla.) Orosz nyelvből Padlás Zsuzsanna és Tóth Zsuzsanna negyedik diákok „döntősek”, tanáraik Péntek Józsefné, illetve dr. Csuporné Ballács Klára és Békei Lászlóné.

Ugyancsak országos döntő résztvevői az Irinyi János kémiai versenyen induló ságváristák. A Csongrád megyéből továbbjutott nyolc tanuló közül a másodikosok versenyében első helyen végzett Fekete Zoltán, az elsősök között Bitó Tamás és Dani Tamás az iskola tanulója (tanárak: Molnár Istvánné dr.). Latin nyelvből a harmadikos Szilágyi Teréz, Bartha Erzsébet tanítványa képviseli az intézményt a legjobbak között. Az iskola fiú-röplabdacsapata megyei sakkcsapata pedig országos középfokú döntő résztvevője.

Gumimatracok, 55 országba

Ötvenöt országban ismerik a Taurus gyár Palma gumimatraccal. Ezekből 70-80-felét készítik. A világ összes gumimatracc-termelésének közel 15 százaléka Magyarországon készül. Ezért is jelentős az a csütörtökön kezdődött kempingkonferen-

cia és szakkonferencia, amelyet az exportáló Chemolimpe és a gyártó Taurus, tíz legnagyobb tőkés partnere számára rendezett Budapesten, s amelyen a legújabb, jövőre exportálandó típusokkal ismertetik meg vevőjüket.